

Acaba de publicar "Heterodoxos europeus"

El mes de juliol de 1969, un vailet de 18 anys anomenat Xavier Garcia arribava a Ascó, procedent de Vilanova i la Geltrú, el seu poble natal. Era el primer contacte amb les Terres de l'Ebre. Des de llavors, el món ebrenc ha estat objecte d'un pelegrinatge continuat que l'ha portat a interessar-se i defensar la nostra terra. Acaba de publicar un llibre il·luminador, Heterodoxos europeus (Pagès editors, Lleida), que dona veu a 25 personatges relacionats amb l'ecologia que ens adverteixen, si les coses no canvien, de certs problemes referits a aquesta ciència carregada d'humanisme, sobretot pel que fa referència a l'economia, sotmesa a les multinacionals i a un capitalisme salvatge. L'Ebre català i Europa són els motius de la present entrevista.
Edward Carter

Més Ebre: Què va significar per a tu el descobriment de les Terres de l'Ebre aquell mes de juliol de 1969?

Xavier Garcia: Va ser com si m'haguessin transportat a Palestina, la terra de Jesús. El gran riu i la terra que el voltava, de regadiu i de secà més lluny, amb les muntanyes al voltant, em van impressionar per la fortalesa àrida d'aquest paisatge, que encomana caràcter a la seva gent.

ME: Què és el que més et va impressionar de la Ribera d'Ebre quan vas arribar a Ascó?

XG: Aquella pau infinita del riu, les seves riberes, la gent que passava amb la barca-sa, l'aire pur que envoltava

tot aquest escenari, que va començar quan mossèn Masip, llavors rector de La Torre de l'Espanyol, em va venir a buscar a l'estació de trens d'Ascó, en aquell temps ben viva i no el mau-soleu tancat que és ara.

ME: Hi ha molta diferència de la Ribera d'Ebre del 1969 de l'actual?

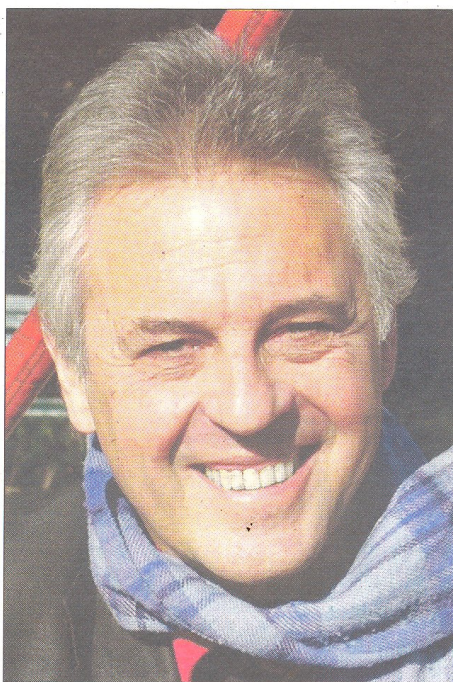
XG: Al cap de tres o quatre mesos d'arribar jo van començar els tràpits per construir les centrals nuclears. Aquesta és la major diferència de la Ribera de llavors amb la d'ara. Això vol dir, per mi, que la nuclearització d'aquesta comarca és el fet decisiu dels últims 50 anys, amb totes les conseqüències que se'n deriven i amb l'única causa que va permetre aquesta implantació industrial: proveir i augmentar el consum d'electricitat de les grans ciutats i pols industrials i, en paral·lel, arruïnar l'agricultura, en una doble operació diabòlica de l'Estat franquista i el gran empresariat català, per tal d'incrementar beneficis com mai fins aleshores.

ME: Quins personatges de la Ribera recordes que t'impactessin més?

XG: Els d'Ascó, Joan Carranza, Carmel Biarnès i mossèn Miquel Redorat, fill de Benicarló; mossèn Joan Masip, de Cabacés (Priorat), llavors a La Torre, i dos mossens més (que després es secularitzaren), com Joan Rebull, de L'Ametlla de Mar, i Josep M. Sáez, de Miravet, que era de Miranda de Ebro. Tipus estupendos.

ME: Quin record guardes de Joan Carranza?

XG: Es va enfrontar amb gran dignitat a tot el món criminal de les elèctriques, de la banca i del poder polític, abans i després de Franco.

El recordo com l'aiatollah de l'Ebre, amb aquelles barbes que semblava Jomeyni, d'Iran. Els grans partits, ja sabem quins són, el van abandonar a la seva sort i va haver de fugir lluny, amb la família, per no haver de conviure amb les centrals.

ME: Quins són, des del teu punt de vista, els problemes més candents que tenen ara les Terres de l'Ebre?

XG: Tenim unes infraestructures energètiques i d'aigua que van ser imposades per a exportar recursos, gent i estalvis a les grans àrees de consum, que ara fan molt difícil l'establiment d'una economia raonable i, en paral·lel, una agricultura, que hauria de ser el sector dominant a partir de les

empreses familiars, en mans dels grans grups de distribució comercial que imposen uns preus que arruïnen al productor. El sector polític i sindical es troba sotmès a aquesta dinàmica de depredació i el sector social, malgrat les mobilitzacions, no és prou ampli per revertir la situació.

ME: Un model econòmic equivocac pot afectar la cultura d'un país?

XG: I tant que sí! És que la cultura, a través de la penetració col·lectiva dels grans mitjans, ja està concebuda, en el sistema que estem, per a què la gent sigui únicament consumidora i no participi de la construcció del seu món. Amb tot, la gent va despertant, perquè molts ja

són conscients que la cultura és la base per fer un país nou.

ME: En el teu últim llibre, Heterodoxos europeus, reuneixes les veus de 25 personalitats que reflexionen sobre el perill i els defectes d'una economia, segons ells, no apropiada. Què ha significat per a tu escriure un llibre d'aquestes característiques?

XG: He conegut tota aquesta gent –i tants d'altres– en els últims 40 anys, durant els quals he comprovat que les denúncies ecològiques de destrucció s'han anat estenent per tot el món i que, en comptes de disminuir, els sistemes d'alerta han augmentat. Això ha significat, també, comprovar que a més informació més preocupació i impotència en veure les dificultats cada cop més grans per posar una mica d'ordre en el funcionament de l'estructura general del planeta.

ME: Un dels teus personatges, el brasiler José Lutzenberger, parla dels perills que actualment afecten l'Amazònia. Què representa aquesta terra per a la salut del planeta i quins són aquests perills?

XG: Aquesta gran boscada tropical és bàsica per regular el clima i el règim de pluges de la Terra, com ens va indicar Lutzenberger, en la seva conferència a Barcelona, el 1989, convidat per l'associació "Una Sola Terra", que fundà i dirigí Santiago Vilanova. Els perills, que ja estem experimentant, radiquen en el fet que el clima mundial es torna extrem, que els vents i les aigües dels oceans també han quedat pertorbats i, en definitiva, encara que no ho sembli, que la

sort atmosfèrica d'Europa ens ve de l'altra banda de l'Atlàntic.

ME: I quins són els problemes que afecten actualment a Europa?

XG: A més d'aquest, el desordre polític i econòmic ocasionat per la crisi i per la nova rivalitat d'Estats Units i Rússia pels sectors estratègics, als quals també aspiren altres països, com Xina, Índia o Brasil. Europa no solament ha perdut mercats i influència mundial, sinó que, en el procés expansionista de fa cinc segles, sembla haver perdut el petit tros de l'ànima que li quedava.

ME: Que et diuen els noms d'Artur Bladé, Sebastià Juan Arbó i Gerard Vergés?

XG: Els tres grans noms de la cultura catalana del segle XX al sud de Catalunya. Bladé i Vergés van ser admirats amics, i Arbó, a qui no vaig tractar, el tinc tan interioritzat que em sembla que puc dir que el vaig conèixer tot i només haver-lo vist i intercanviat quatre paraules en només dos minuts.

ME: Què representa l'ecologia i l'ecologisme al segle XXI?

XG: Potser l'única possibilitat de redreçament de la vida humana i natural sobre la bola que volta i ens aguanta.

